

تعریف

به التهاب پرده‌های پوشاننده مغز و نخاع (مننژ) و مایع مغزی نخاعی مننژیت گفته می‌شود.

علل ایجاد کننده بیماری عبارتند از :

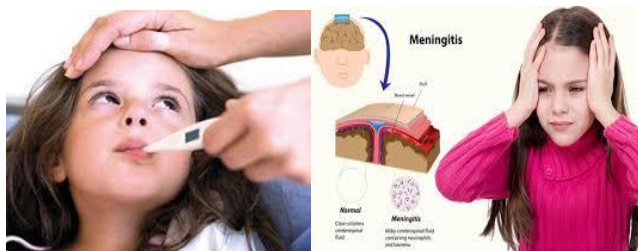
ویروس، باکتری، قارچ، بعضی از داروها، سرطان و بیماری‌های خود ایمنی

علائم و نشانه‌ها

علائم و نشانه‌های مننژیت بسته به سن کودک و عامل ایجاد کننده می‌توانند متفاوت باشند و در عرض چند ساعت تا چند روز پیشرفت کنند. این علائم می‌توانند یک یا چند علامت زیر باشند:

- تب بالا
- سردرد
- سفتی گردن
- تورم و برجستگی ملاج در نوزادان
- تحریک پذیری (کج خلقی)
- ناله یا گریه با صدای بسیار بلند
- حالت تهوع و استفراغ
- حساس بودن به نور
- ناراحتی از صدای بلند
- تغییر حالت های روحی روانی
- تشنج
- بی میلی به غذا خوردن
- راه رفتن به سختی

چگونگی ابتلا به مننژیت

باکتری‌هایی که باعث ابتلا به مننژیت می‌شوند، باکتری‌های خیلی معمولی هستند که بطور طبیعی در بینی و گلو یک نفر از هر 10 نفر یافت می‌شوند. آنها با انتشار از طریق سرفه، عطسه، بوسیدن، آب و غذا خوردن در ظروف مشترک می‌توانند از شخصی به شخص دیگر منتقل شوند.

برای اینکه عفونت از شخصی به شخص دیگر منتقل شود باید تماس بسیار نزدیک با شخص مبتلا برقرار شده باشد. از این رو رابطه مستقیمی بین ابتلا به مننژیت و حضور در مکانهای پر جمعیت و همچنین مکانهایی که دود سیگار در آنجا هست وجود دارد. در ضمن بعضی از ویروس‌ها و عوامل قارچی هم باعث بروز مننژیت می‌شوند. کودکان مبتلا به بیماری سل، عفونت‌های مزمن گوش و ریه و کم‌خونی بیشتر در معرض خطر هستند.

تشخیص

تشخیص و درمان سریع خیلی مهم است و برپایه اطلاعات زیر صورت می‌گیرد.

بر اساس علائم بالینی

تست های آزمایشگاهی (خون و LP)

LP چیست؟

توسط پزشک با استفاده از یک سر سوزن بلند در ناحیه پایین کمر چند قطره از آب اطراف نخاع کشیده می‌شود و به آزمایشگاه فرستاده می‌شود تا مشخص شود در آن میکروب وجود دارد یا نه؟

که بر اساس نتایج این آزمایشات وجود باکتری و نوع آن تعیین و آنتی بیوتیک برای درمان مشخص می‌شود.

بعد از انجام LP کودک را به حالت طاقباز و بدون بالش بخوابانید. و سعی کنید زیاد حرکت نکند.

ام آر آی (MRI) طبق صلاحدید پزشک معالج

درمان: نوع درمان بسته به نوع مننژیت متفاوت است.

مننژیت ویروسی:

مننژیت ویروسی به شدت مننژیت باکتریایی نیست، و اغلب نیازی به آنتی بیوتیک ندارد (آنتی بیوتیک ها بر روی ویروس ها تاثیری ندارند) این کودکان باید مدتی در بیمارستان تحت نظارت دقیق قرار بگیرند و برای آن ها درمان علامتی انجام شود.

شامل:

- ✓ استراحت
- ✓ دادن مایعات
- ✓ پایین آوردن تب
- ✓ کنترل سردرد

معمولاً پس از 5 تا 14 روز بسته به نوع ویروسی که باعث بیماری شده بیماری خود به خود بهبود می یابد.

مننژیت باکتریایی:

مننژیت باکتریایی جدی تر است و نیاز به درمان فوری دارد. باید کودک شما در بیمارستان بستری شود و تحت نظر باشد و به معاینات زیر توجه کامل شود:

علائم عصبی در کودک

علائم حیاتی (تعداد ضربان قلب، دمای بدن و فشار خون)

اقدامات زیر انجام می شود:

انجام آزمایشات تشخیصی

تجویز آنتی بیوتیک مناسب (تزریق داخل رگ)

مایع درمانی

داروهای ضد التهاب (کورتون) برای کاهش التهاب مغز

داروهای ضد تشنج در صورت نیاز

در بیمارستان وضعیت بهبودی یا پیشرفت بیماری کودک پیگیری می شود و آزمایش های لازم انجام می شود. بسته به سن کودک و نوع باکتری و سایر عوامل ممکن است بیشتر از 3 هفته درمان آنتی بیوتیکی لازم باشد، اما عمدتاً بین 10 تا 14 روز درمان کافی است.

عوارض احتمالی بیماری و پیگیری:

بیشتر کودکان مبتلا به مننژیت باکتریایی با درمان به موقع با آنتی بیوتیک بهبودی کامل پیدا می کنند.

تعداد اندکی از کودکان ممکن است عوارض زیر را داشته باشند :

- سردرد
- اشکلال در تمرکز

- کاهش حافظه کوتاه مدت
- مشکلات خفیف یادگیری
- اختلال در تعادل
- مشکل شنوایی
- تغییرات خلقی
- اختلال بینایی
- تشنج

از کلیه کودکان مبتلا به مننژیت باکتریایی لازم است پس از ترخیص تست شنوایی انجام شود.

مراقبت در منزل بعد از ترخیص:

- ✓ استراحت در تخت
- ✓ نوشیدن مایعات
- ✓ استفاده از داروهای تجویز شده، طبق دستور پزشک
- ✓ رعایت بهداشت برای پیشگیری از مبتلا شدن دیگران
- ✓ پیگیری و مراجعه به پزشک در صورت تغییر وضعیت کودک

موارد نیاز به مراجعه فوری:

- تشنج
- افزایش سرگیجه و گیجی
- افزایش ضربان قلب
- تنفس سخت
- تهوع و استفراغ مداوم
- بدحال شدن کودک

نقش والدین در پیشگیری از مننژیت:

- ❖ واکسن ها به پیشگیری از مننژیت هایی که در اثر ویروس های فلج اطفال، اوریون و سرخک ایجاد می شوند کمک می کند.
- ❖ شستن دستها در پیشگیری از انتشار بعضی از عوامل مننژیت تاثیر دارد.
- ❖ پیشگیری از نیش پشه
- ❖ در صورتی که کودک شما در تماس نزدیک با بیمار مبتلا به مننژیت بوده، به پزشک مراجعه کنید.
- ❖ در صورت مشاهده تب همراه با تشنج در کودک، هر چه سریعتر به پزشک مراجعه کنید.
- ❖ در صورت تشخیص قطعی مننژیت در کودک، جهت پیشگیری از ابتلای سایر افراد ممکن است پزشک معالج برای افرادی - که در تماس نزدیک با شخص مبتلا بوده اند آنتی بیوتیک تجویز کند.
- ❖ مننژیت در اماکن شلوغ و در مکان هایی که رعایت موارد بهداشتی کم است بیشتر دیده می شود، کودک خود را به چنین مکان هایی نبرید.

مشاور علمی: دکتر ناصرالدین مصطفوی (فوق تخصص بیماری های عفونی کودکان)

واحد آموزش به بیمار